

علوم اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه گار

هر آیت برنجی کونی نشر اولنور

مؤسسه:

احمد شعیب، رضا توفیق، محمد جاوید

مضامین:

بعد الاصلاح استقراض لمن: محمد جاوید. — انکیز حکیم
شہوری جون ستونہ روت میل حربی فصل آکلیبور: رضا
توفیق. — عوامل اجتماعیه: احمد شعیب. — حکمت اجتماعیه:
بدیع نوری. — فرانسه اختلال کبیری: احمد شعیب. —
نشریات و وقایع اقتصادیه: محمد جاوید. — بیک سکز یوز الی
سکز سنہ سی استقراضنک مقالہ نامہ سی.

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد جاوید

نسخہ سی: ۱۰ غروش

استانبول

امور ادارہ و تحریر: باب عالی جادہ سندنہ ہول مطبعہ سی، نومرو ۶۶

استقراضه مقاوله نامہ لری

دولت علیہ نك عقد ایتمش اولدینی عموم استقراضاتہ عائد مقاوله نامہ لری
 برر وثیقہ اولہرق درج ایدہ جکز . بو نسیخہ مزہ قوید یغمز ۱۸۵۸
 استقراضدن اول عقد ایدیش ایکی استقراض واردر . فقط
 ابتدا محرم قرارنامہ سنہ داخل بولنان ۱۸۵۸ ، ۱۸۶۰ ، ۱۸۶۲ ،
 ۱۸۶۳ — ۶۴ ، ۱۸۶۵ ، ۱۸۶۹ ، ۱۸۷۲ ، ۱۸۷۳ استقراض
 مقاوله لری ، بعدہ بو محرم قرارنامہ سی خارجندہ قالمش اولانلری ،
 دہا سوکرادہ دیون عمومیہ نك تشکیلدن سوکرا عقد اولونان استقراضاتی
 درج ایلہ جکز . عثمانی دولتک بر ایکی عصرلق تاریخ مالیسی
 نقطہ نظرندن اہمیتلری غیر قابل انکار اولان بو مقاولات حکومتک
 مؤسسات مالیہ دن بعضاً نہ قدر فاحش شرائط تحتندہ اعتبار بولدیغی
 کوسترہ جک وھر مقاولہ یی یا خود بر صنفہ داخل بولنان رجملہ مقاولاتی
 تعقیب ایدہ جک اولان نوطلردہ استقراضک حال حاضری یعنی شیدی
 میدان تداولہ موجود تحویلاتک مقداری و تحویل دیونہ اوغرایوب
 «اوغرامدینی حقندہ ایضاحات وریلہ جکدر .

بيك سكرز يوز اللهی سكرز سنه سی استقراضنك مقاوله نامه سی

اشبو بيك سكرز يوز اللهی سكرز سنه سی اغستوسنك يكرمی سكرنجی
كونی سلطنت سنیه امور خارجیه سی ناظری دولتو فؤاد پاشا حضرتلری
ایله نفس لوندرده کنیف منیاد نام محله مقیم اولوب دنت پالم و شرکاسی
دیملکه معروف اولان موسیو طوماس دنت، ادوار هول، پالم چون روسل،
کوس لستون باج، ویلسون و ریشار و نیاق قال نام تجار میانه سنده عقد
اولان مقاوله نامه ترجمه میدر .

دولتو فؤاد پاشا حضرتلری بودقه پارسه وقوع بولان مأموریتلری
صره سنده قوائم نقدیه نك قالدیرلمسی ایله بمض اصلاحات مالیه نك اجراسنه
تخصیص اولمق اوزره سلطنت سنیه ایچون بش ملیون لیره استرلیندن
عبارت بر استقراضك عقدینه طرف اشرف حضرت شاهانه دن مأمور
بیوزلمش اولدیندن استقراض مذکورك شرائط آتیه ایله استحصالی
موسیو دنت پالم و شرکاسی ایله مقاوله انیش یعنی سلطنت سنیه نك نامه
و منافعه اولمق اوزره پاشای مشارالیه حضرتلری ایله مومی الهم دنت
پالم و شرکاسی میانه سنده مواد آتیه یه قرار ویرلمشدر .

برنجی بند

بش ملیون لیره استرلیندن عبارت اولان استقراض مذکور بری
اوچ دیکری ایکی ملیون لیره استرلیندن عبارت اولمق اوزره ایکی جزؤه
تقسیم اولانه جق و سنوی یوزده النی حسابیله ویریه جك اولان قانق
دخی کله جك شهر ایلولك ابتداسندن اعتباراً ایشلیه جکدر .

ایکنجی بند

متهدلر استقراض مذکورك اوچ ملیون لیره استرلیندن عبارت

اولان برنجی جزئی رأس المال اعتبار اولان یوز لیره استرلینی سکنان
 بش بها ایله آلوب تقاسیط آتیه ایله یعنی سالف الذ کر اوچ ملیون لیره
 استرلینه محسوباً ایلولک - سکننده یوزده یکریمی و تشرین اولک سکننده
 یوزده اون بش و تشرین ثانینک سکننده یوزده یکریمی و کانون اولک
 سکننده یوزده اون بش و بیک سکنز یوز الی طقوز سنه سی کانون
 ثانینک سکننده اون بش لیره استرلین ادا و تسلیم ایلمکی تعهد ایدرلر .
 متعهدلرک تقاسیط مذ کوره نک کافه سنی و یا خود بر مقدارینی اوقات معینه دن
 مقدم ویرمکه صلاحیتلری اوله جفندن بو وجهله پیشیناً ویرمش اوله جقلری
 مبالغ ایچون کندولرینه سنوی یوزده درت حسابیله براسقونطو تخصیص
 و اعطا اولنه جقدر .

اوچنجی بند

متعهدلر تقاسیط مذ کوره نی بروجه مشروح پیشیناً ایفا ایلمک ید
 اختیارلرنده اولمق اوزره اول امرده آتیده تعیین و تخصیص اولنه جق
 اولان قومیسئون بالنتزیل بهاسی قرارلشدیرلمش اولان سالف الذ کر اوچ
 ملیون لیره استرلینی تقاسیط مذ کوره ایله اوقات معینه سنده اعطا و تسلیم
 ایله جکلرینی وعد و تعهد ایدرلر و اداسی لازم کلان ایچمه کاملاً و یا خود
 بر مقدار ایام معینه و مخصوصه ده تسلیم اولنمیدینی تقدیرده مقدما ادا اولنمش
 اولان مبالغ کافه سی و یا خود نقصان تأدیه اولنمش اولان مبالغ مقدار
 ایله متعهدلرک تحویلات و فائض اوراق مر بوطه سی اوزرینه اولان بالجله
 حقوقلری مطلقاً دوات علیه منافعه اوله رق مصادره اولنه جقدر .

دردنجی بند

متعهدلر اشبو برنجی جزؤک بهر تقسیطی یکونندن استقراض مذ کورک
 عقد مصارفی ایله تحویلاتک ترتیب و طبع و نشری و سایر مصارف

متفرقه داخل اولقی اوزره قومیسسیون اوله رق یوزده ایکی بچق اخذ
وتوقیفنه مأذون اولدقلرندن جانب سلطنت سنییه تسلیم اولنه حق اولان
تقاسیط مذکورده دن اشبو قومیسسیوندن ماعدا هیچ برکونا مصارف وسائر
تزیل اولنه میه جقدر .

بشنجی بند

متعهدلر ویاخود وکیللرینک درعهده ایده جکلرینی کله جک شهر
تشرین اولک اون بشنده ویاخود دها اول اعلان وتقاسیط مشروحه
ویاخود سنوی یوزده درت فائضدن عبارت اولان اسقونطوبی بالتزیل
پشیناً ادا ائیلک ولدی الحاحه سالف الذکر اوچنجی بندده محرر اولان
مصادره یه کرفنار اولقی شرطلریله استقراض مذکورک جزؤ ثانیسی اولان
ایکی ملیون لیره استرلینی ویاخود مبلغ مزبورک بر مقدارینی یوز لیره
استرلین اعتبار اولنان رأس المالی سکسان بش بها ابله المنه حق وصلاحیتلری
اوله جقدر وبوحالده مبلغ مزبور ایکی ملیون لیره استرلینک برنجی تقسیمی
درعهده اولدیفنک اعلانندن اعتباراً بر هفته مرورنده تقاسیط سائر
آیدن آیه بلا فاصله ادا وتسلیم اولنه جقدر . متعهدلر رأس المالی ایکی
میلیون لیره اعتبار اولنان اشبو جزؤ ثانیکن یکونندن ویاخود مبلغ مزبوره
محسوباً لوندرده تسلیم اولنه حق اولان احقه مقدارندن قومیسسیون نامیه
یوزده ایکی بچق اخذ وتوقیفه مأذون بولغشلردر .

التنجی بند

سلطنت سنیه نك واردات عمومیه سی اشبو استقراضک رأس المالیه
فائضنک تأدیه وتسویه سنه قارشواق اوله حق ومع مافیه کفالت مخصوصه
اولقی اوزره سلطنت سنیه طوغریدن طوغری یه کندوسنه عائد اولوب
درسعادتده اخذ واستیفای اولنقمده اولان کمرک واحتساب رسوماتی خاصه
استقراض مذکورک تأدیه سنه حصر وتخصیص بیورر .

اداره و محافظه سی جانب سلطنت سنیه دن تشکیل بیوریه حق اولان قومیسونه منحصرأ محول اولقی اوزره درسعادته برصدق تشکیل واحداث اوله حق و مذکور قومیسون بش نفر اعضادن مرکب اوله رق بونک ایکیمی طرف دولت علیه دن و دیگر ایکیمی دخی متعهدن طرفلرندن نصب اوله حق و بشجی اعضاسی اولقی اوزره بالذات مالیه ناظری قومیسون مذکوره ریاست ایده جک و سلطنت سنیه نک نصب و تعیین بیوره جنی ایکی اعضانک عزل و تبدیلی اختیار عایسنده بولنه جنی مثلاًر متعهدلرک دخی تعیین ایده جکری ایکی اعضانک تبدیلی ید اختیارلرنده اولوب مالیه ناظری دخی سکندو طرفدن موقتاً بروکیل تعیین بیوره بیله جکدر . اشبو قومیسونک اعضاسی امور مأموره لرندن اولان مذکور صندوق معاملاتى اداره و نظارتى حقوقه مساوات اوزره نائل اوله جقلى کبی استقراض مذکورک فائضیه آتیده بیان اوله جنی وجهله رأس- المالك اداسی ضمتنده مبابیه اوله حق اولان تحویلانک تأدیه سی ایچون اقتضا ایدن واردات مذکور قومیسونک صندوقه تسلیم اوله حق واشبو قومیسونک صندوقه استقراض اوچ آبلق فائض ورأس الماله محسوب اقیجه سنک قارشولغی اولقی اوزره دائماً بر سرمایه احتیاطیه بولندیر یله حقندن بوسرمایه نک خزینه جلبله نک منافعی اضراراً متمعسر قالماسی ایچون صورت استعمانه دولت علیه ایله قومیسون مذکور میسانه سنده قرار ویر یله جکدر . استقراض مذکورک رأس المالیله فائضنک تأدیه سنه تخصیص اولان مبالغه در سعادت بانقه سی واسطه سبله انککتره بانقه سنه تسلیم اوله حق و بویخصوصک شرائطی اوزرینه اختلاف ظهورنده دهها اهون شرائط بولندیجه مذکور درسعادت بانقه سی سائرلرینه ترجیح اوله جکدر .

بدیجی بند

دولتو فؤاد پاشا حضرت تری تقاسیط مذکورہ متعہد لری طرفندن
 ادا وتسليم اولندي کي بروجہ مشروح طرف دولت عليه تاديہ وتسليم
 اولنش اوله حق مذکور اوج مليون ليره استرلين ايچون اقتضا ايندن تحويلاتي
 متعہد لره اعطا بيورمقه متعہد اولدقلری مثللو متعہد لری دخی استقراض
 مذکورک جزؤ ثانیسی اولان دیگر ايکی مليون ليره استرلينک تماماً وياخود
 استدکری بر مقدارنی تدارک وتسليم اتمک درکار اولان صلاحیتلری
 استعمال ایدرک ذکر اولان ايکی مليون وياخود ايستدکری بر مقدارنی
 سالف الذکر قومیسونه داخل حساب اولیهرق یوزی سکسان بش بها
 ایله نقداً تادیہ وتسليم ایلدکری کي بونلر ايچون دخی متعہد لره اقتضا
 ايندن تحويلاتي اعطا ایلکي تعہد بيورر . تحويلات مذکورہ متعہد لری
 طلب ایدرک کری وجهله یوز و اوج یوز و بش یوز و بيک لیره لق اوله رق
 صورت مربوطیه مطابق اوله رق واستقراض مذکورک بر مقدارنی کاملاً
 طرف دولت عليه تسليم اولندي کي تحويلات مذکورہ نک اقتضا ايندن
 مقداری جسته جسته متعہد لره تسليم اوله جفتندن مقدار مذکور مقابلنده
 علم و خبرلر ویرلش ايسه بونلر در حال احیا وابطال اوله جقلردر .

سکزنجی بند

متعہد لری مارالذکر ايکی مليون ليره استرلين وياخود بر مقدارنی ذکر
 اولان مدت معینده مطلقاً درعهده ایتیمه جاک اولدقلری حالده سلاطنت
 ستیه اشبو مقاوله نامہ تاریخندن بدأ ایله اءن ايکی ماه ظرفنده یوزده طقساندن
 اشاغی اولماق ولوندرده دنت پالمر وشرکاسندن بشقه کیسه لری واسطه سیله
 نشر اولتماق شرطلریله اشبو استقراضک بقیه سی اولان جزؤ ثانیکنک طوب

یکوننک و یاخود متعهدل طرفلرندن التامش اولان مقدارینک تحویلاتی تنسیب بیوره جنی وجهله بیع و فروخت بیوره بیله جکدر.

طقوزنجی بند

دولت علیه استقراضنک رأس المالنی باشه باش یعنی یوزلیره لق اولان هر بر تحویل ایچون یوز عدد لیره استرلین تأدییه واعطا بیوره جفتندن استقراض مذکورک اولوجهله تأدییه رأس المالنی ایچون بیک سکز یوز التامش سنه سی مارتنک ابتداسندن بدأ ایله بهر سنه نک شهر مارتی ابتداسنده اولا سالف الذکر بش میلیون لیره استرلین و یاخود مبلغ مزبور دن دولت علیه تسلیم اولنمش و یاخود اولنه جق مقدار اوزرینه یوزده بر و ثانیاً استقراض مذکورک طرف دولت علیه دن تأدییه اولنمش اولان مقدارینک بر سنه ک فائضی قدر مبالغ صرف و استعمال اولنه جقدر.

اولنجی بند

بش میلیون لیره استرلیندن عبارت اولان استقراض مذکور اوزرینه نشر اولنسان تحویلاتک ایشلمش فائضی ایله رأس المال محسوب اچقه سی کیفیت اولامرده غزتلر واسطه سیله نشر و اعلان ولوندرده مقيم سلطنت سنیه سفیرینک امریله متعهدلر اعطا اولنمش اوزره وقت مضینه دن لا اقل اون بش کون مقدم طرف دولت علیه دن انکلتره بانقه سنه تسلیم اولنه جقدر.

اون برنجی بند

استقراض مذکورک کرک تحویلات و کرک التی آیلق فائض واوراق ولوندرده مقيم سلطنت سنیه سفیری ایله بر انکلیز قسام مأموری حضور لرنده بالابطال سفیر مومی الیه تسلیم اولنه جقدر.

اون ایکنجی بند

متعهدلر اشبو مقاوله نامه موجبجه سلطنت سنیه نک خشنود اوله جنی

مدت مأموری اولہ جملہ نردن ید تصرفلرندہ بولنہ جق اولان مبالغ کافی
ومساعد اولدجہ استقراض مذکورک فائض ایلہ رأس المالك تأدیہ واعطاسی
و کرک بو باندہ اقتضا ایدن اعلانات وامور سائرک اجرا وتسویہ سنہ
دوام ایلہ جکلردر .

اون اوچنجی بند

طرف سلطنت سنہ دن متعهدلرک بھر الی ماهدہ بالذات و کرک
بالواسطہ تأدیہ ایدہ جکلری فائض اوزرینہ یوزده اوچ ربع ورأس المالہ
محسوباً ویرہ جکلری اچہ ایچون کندولرینہ یوزده یارم قومسیون اعطا
اولنہ جفندن . متعهدلرہ مساعی و خدمات واقعہ لری مقابلندہ اشبو قومسیوندن
بشقہ مکافات ویرلہ می جکلردر . اشبو استقراضک عقدی ایچون رخصت
سنہ بی حاوی اولان فرمان عالی ایلہ برابر انکلترہ باقہ سنہ امانت وضع
وتسلیم اولنحق اوزرہ مواد مشروطہ بی شامل واشبو مقاولہ نامہ بی مصدق
وکافہ مراسم لازمی بی حاوی برقطہ فرمان عالی تسطیر بیوریلہ رق متعهدلرہ
اعطا وتسلیم اولنہ جکلردر .

سلطنت سنہ قوائم نقدیہ نک قالدیرلمسی ایلہ بعض اصلاحات مالیه نک
اجرا سنہ تخصیص اولنحق اوزرہ بش میلیون لیرہ استرلیندن عبارت بر
استقراضک عقدی تصیم بیورمش اولدیفندن بالفعل ناظر امور خارجیہ
سلطنت سنہ دوللو قواد پاشا حضر تلرینہ استقراض مذکورک عقدی
ایچون لازم کلان رخصتنامہ ایلہ برابر طرف ذیشرف حضرت شاهانہ دن
بروبادہ برقطہ فرمان عالی تسطیر واعطا بیورلمشدر . بناءً علیہ محرر
امضا استقراض مذکورک تقاسیط و شرائط آتیہ ایلہ عقد اولنحق سلطنت
سنہ حقندہ الزم وانفع اولہ جفنی جزم وتیقن ایدہ رک استقراض مذکورک
رأس المالیه وجہ آتی اوزرہ تخصیص اولنان قاضنک تأدیہ سنہ سلطنت

سینه‌نك كافه واردات ميره‌نی و خصوصاً كفالت اولمق اوزره درسعادته
 اخذ واستيفاء اولمقده اولان كرك و احتساب رسوماتی قطعياً قارشولمق
 تعیین و تخصیص و سائف‌الذکر كرك و احتساب رسوماتك ده‌ا محقق
 و قطعی بر صورتله استقرار مذکورك رأس المالیه فائضك تأدیه‌سنه حصر
 و تخصیص اولنه بیلیمسی و بنابرین لوندره ده‌مقیم استقرار مذکور متعهدلرینه
 اعطاء و تسلیم اولمق اوزره انكلازه بانقه‌سنه و قتيله و كاملاً امانه وضع
 و تسلیم اولمقی و كرك بوبابده درسعادته بر قومیسئونك تشكیلی ایچون
 اقتضا ایدن فرمان عالی بی بلا تأخیر تصدیق و اعطاء ایتدیرمکی تمهیدیورر.
 بش اعضادن عبارت اوله‌جق اولان مذکور قومیسئونك ایکی اعضای
 سلطنت‌سنه جانبندن و دیگر ایکسی استقرار مذکور متعهدلری طرفلرندن
 نصب و تعیین اولنه‌جق و مالیه ناظمی دولتو پاشا حضرتلری قومیسئون
 مذکورك بشجی اعضا علیه برابر ریاستده بولنه‌جق و جانب سلطنت‌سنه‌دن
 تعیین بیوریه‌جق اولان ایکی اعضانك عزل و تبدیلی کندی اختیار عالیه‌سنده
 اوله‌جق مملو متعهدلرک تعیین ایده‌جکلری ایکی اعضانك تبدیلی دخی
 بونلرک ید اختیارلرنده اولوب پاشای مشارایه حضرتلری لدی‌الایجاب
 طرفندن بروکیل مخصوص تعیین بیوریه‌جکلر. مذکور قومیسئونك
 استقرار مذکور تحویلاتنك فائضی ابله رأس المالك تسویه‌سی ضمنده
 اقتضا ایدن مبالغك وضع و حفظی ایچون برصندینی بولنه‌جق و اعضای
 مرقومه‌دن هربری امور مأموره‌لرینه عائد اولان خصوصاتك رؤیت
 و نظارتنده حقوق مشترکده مالک اوله‌جق و بناءً علیه جانب سلطنت
 سنه‌دن تعیین بیوریه‌جق اولان اعضانك موافقتی اولمقده خصوصات
 مذکوره رؤیت و نظارتنده دائر برشی یا بیله‌میه‌جق مملو متعهدلر طرفلرندن
 تعیین اولنه‌جق اعضانك دخی موافقتلری اولمقده برشی اجرا اولنه‌میه‌جقدر.